

DROŠĪBAS DATU LAPA

Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1907/2006 (REACH)

Produkta nosaukums: Alkilāts

pēdējā aktualizācijas versija: 01.12.2017.

1. VIELAS/MAISĪJUMA UN UZŅĒMĒJSABIEDRĪBAS/UZŅĒMUMA APZINĀŠANA**1.1. Vielas vai maisījuma apzināšana:**

Ligroīns (naftas), visa diapazona, alkilētā

1.2. Vielas/maisījuma lietošanas veids:

Mehāniskā spirta maisījuma sastāvdaļa

1.3. Uzņēmēj sabiedrības/uzņēmuma apzināšana:

Ražotājs - dažādi ražotāji

Importētājs, izplatītājs vai pārkrāvējs, uzglabātājs SIA „Woodison Terminal”, Tvaika iela 39, Rīga,
LV-1005, tālr.nr.: 26555340

1.4. Tālruna numurs, kur zvanīt ārkārtas situācijās:

Tālrunis ārkārtas gadījumos	Palīdzības veids	Darba laiks
112	vienotais tālrunis ugunsdzēsībai, glābšanai, neatliekamai medicīniskai palīdzībai	neierobežots
(+371) 67042473	Saņirģniecības informācijas centrs	neierobežots
(+371) 67042468	Valsts toksikoloģijas centrs	neierobežots

2. BĪSTAMĪBAS APZINĀŠANA**2.1. Informācija par produkta sastāvdaļām:**

Alkilāts (ligroīns) ir salikts ogļūdeņražu virknējums, kas veidojas alkilācijas procesā: tas sastāv no ogļūdeņražiem ar oglekļa atomu skaitu galvenokārt C6 līdz C9 diapazonā, un to viršanas temperatūra ir no 20-220°C.

2.2. Ietekme uz veselību:

Nejauši norijot, alkilāts tā zemās viskozitātes dēļ var iekļūt plaušās un novest pie ātri progresējošiem nopietniem plaušu bojājumiem.

Tvaiki un aerosols kairina gļotādu, īpaši - acis.

Stiprās koncentrācijās piemīt narkotisks efekts, kura viegla izpausme ir galvassāpes, reibonis, miegainība un smaga izpausme – ģībonis un kramji, kuru gadījumā nepieciešama nekavējoties pirmās palīdzības sniegšana cietušajam.

2.3. Ietekme uz vidi:

Atsevišķi komponenti var būt bīstami sauszemes un ūdens augiem.

2.4. Ugunsdrošība un sprādzienbīstamība:

Īpaši viegli uzliesmojošs, sprādzienbīstams.

3. SASTĀVS/INFORMĀCIJA PAR SASTĀVDAĻĀM**3.1. Ķīmiskais sastāvs:**

Ķīmiskā viela/maisījums	CAS Nr.	EK Nr.	Bīstamības simbols	REACH reģ. nr.	Koncentrācija, %
Ligroīns (naftas), visa diapazona, alkilētā	64741-64-6	265-066-7	T	01-2119485026-38	100

DROŠĪBAS DATU LAPA

Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1907/2006 (REACH)

Produkta nosaukums: Alkilāts

pēdējā aktualizācijas versija: 01.12.2017.

3.2. *Ķīmiskā formula:*

Maisījumam nav noteiktas ķīmiskās formulas.

3.3. *Vielas/maisījuma iedarbības apzīmējums (R frāze):*

R12, R38, R45, R65 - pilns R frāžu uzskaitījums dots 15.pozīcijā.

4. PIRMĀS PALĪDZĪBAS PASĀKUMI

4.1. *Vai ir vajadzīga tūlītēja medicīniska palīdzība:*

Tūlītēja medicīniska palīdzība ir obligāta, ja notikusi maisījuma iedarbība uz acīm vai tas norīts, kā arī – ja novērojami: nelabums, vemšana, nespēks, ģībonis un krampji.

4.2. *Pirmās palīdzības apjoms:*

Cietušo evakuē no bīstamās zonas, atbrīvo no virsdrēbēm, miers, siltums, pēc nepieciešamības sniedz medicīnas ABC (elpceļu atbrīvošana, mākslīgā elpināšana un netiešā sirds masāža). Obligāta ārsta apskate! Ja cietušais ir bezsamaņā, novietot guļus uz sāna (sāna guļā). Ādu mazgāt ar ziepēm ≥ 15 min. (neberzējot). Ja produkts norīts – **neizraisīt vemšanu**, dot ~ 150 ml ūdeni un medicīnisko ogli. Nedot nekādus medicīniskos preparātus, ja cilvēks atrodas bezsamaņā! Ja nokļūst acīs – skalot ar lielu daudzumu ūdens, atpūta acīm – 30 min.

4.3. *Simptomi un iedarbības sekas, ja ķīmiskā viela/maisījums:*

4.3.1. *tieks ieelpota* – reibonis, nelabums, galvas sāpes, iespējama eiforija. Nevēdināmās telpās var pazaudēt samaņu,

4.3.2. *nokļūst uz ādas* – kairina ādu,

4.3.3. *nokļūst acīs* – kairina gļotādas un acis,

4.3.4. *tieks norīta* – norijot dažus malkus, var rasties diskomforts kuņģī, slikta dūša un caureja.

4.4. *Iedarbības sekas, kas atklājas vēlāk:*

Kairinošo īpašību dēļ ilgstoša vai atkārtota saskare ar ādu var pasliktināt ar dermatītu slimojoša cilvēka veselību.

4.5. *Pirmās palīdzības līdzekļi, kuriem jāatrodas darba vietā:*

Tekošs ūdens, ziepes, aktivētā (medicīniskā) ogle.

4.6. *Vai ir ieteicama (nepieciešama) ārsta palīdzība:*

Notiekot nelaimes gadījumam vai, ja ir veselības traucējumi, nekavējoties jāgriežas medicīniskā iestādē.

5. UGUNSDZĒSĪBAS PASĀKUMI

5.1. *Piemēroti ugunsdzēsšanas līdzekļi:*

”Ūdens aizkari” jeb ūdens migla, ugunsdzēsības putu – ūdens šķīdums, pulvera, oglekļa dioksīda (CO₂) ugunsdzēsības aparāti, ugunsdzēsības pārsegi. Degošās un apkārtējo tilpņu atdzesēšanai pielieto ūdeni. Maza ugunsgrēka gadījumā var lietot zemi un smiltis.

5.2. *Ugunsdzēsšanas līdzekļi, kurus aizliegts lietot:*

Aizliegts kompakts ūdens strūkļas virzīt uz degošo maisījumu.

5.3. *Bīstamība, ko rada degošā viela (maisījums):*

Siltumstarojums, eksplozijas risks, kaitīgas dūmgāzes. Tvaiki ir smagāki par gaisu un var pārvietoties un uzkrāties zemākās vietās.

DROŠĪBAS DATU LAPA

Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1907/2006 (REACH)

Produkta nosaukums: **Alkilāts**

pēdējā aktualizācijas versija: 01.12.2017.

5.4. Īpašs aizsardzības aprīkojums ugunsdzēsējiem:

Ugunsdzēsējam, dzēšot ugunsgrēku slēgtās un slikti vēdinātās telpās, nepieciešama ugunsizturīgs tērps un gaisa aparāts. Pilns ugunsdzēsēja ekipējums ieteicams, dzēšot lielus ugunsgrēkus, kuros iesaistīts šis maisījums.

6. PASĀKUMI NEJAUŠAS IZDALĪŠANĀS GADĪJUMOS

6.1. Personāla drošības pasākumi:

Avārijas likvidēšanā neiesaistītais personāls u.c. evakuējami drošā attālumā. Uzturēties aizvējā, iespējams sprādziens vēja pūšanas virzienā. Novērst visus aizdedzināšanas avotus, t.sk. iekšdedzes dzinēju un elektroinstrumentu darbību. Izvairīties no tvaiku ieelpošanas, reaģēšanas personālam jālieto individuālie aizsardzības līdzekļi.

6.2. Vides aizsardzības pasākumi:

Pārtrauc maisījuma noplūdi, ar grunts (smilšu) apvaļņojumu ierobežo noplūdes peļķi, nepieļauj maisījuma iekļūšanu kanalizācijas sistēmās, virszemes un pazemes ūdeņos.

6.3. Savākšanas metodes:

Maisījumu pārsūknē veselās tilpnēs, atlikumu savāc ar inertiem absorbējošiem materiāliem. Piesārņoto augsnes kārtu norok un izved utilizēšanai (attīrīšanai), to aizvieto ar tīru grunti. Ja noplūde rada ūdeņu piesārņojuma risku, ievērojot drošības pasākumus, produktu var izdedzināt. Akvatorijā noplūdi norobežo ar peldošām bonām, savāc ar skimeri.

7. LIETOŠANA UN GLABĀŠANA

7.1. Pārkraušana:

Glabāt tikai vietās, kas ir tālu no uzliesmošanas avotiem. Jānodrošina laba darba vietas ventilācija, lai novērstu saskarsmi ar toksiskajiem izgarojumiem, kas var izdalīties. Toksisko materiālu koncentrācija darba vietas gaisā ir jākontrolē un jā saglabā minimālā līmenī.

Izvairīties no saskarsmes ar ādu un strikti ievērot personiskās higiēnas prasības. Izvairīties no nokļūšanas acīs un lietot ķīmiskās aizsardzības acenes vai citus līdzekļus. Nesūkt produktu ar muti.

Kad maisījums tiek sūknēts (piemēram, uzpildīšanas vai iztukšošanas laikā) un paraugu ņemšanas laikā pastāv statiskās izlādes risks, tādēļ ir nepieciešams nodrošināt, lai lietotais aprīkojums būtu atbilstoši iezemēts pie tvertnes virsmas.

Alkilāta transportēšanai jāizmanto hermētiskas mobilas cisternas.

7.2. Glabāšana:

Glabāšanai lietot tikai aprīkojumu/tvertnes, kas paredzēti viegli uzliesmojošiem maisījumiem (vielām). Maisījuma glabāšanas darbu laikā nepieciešams veikt pasākumus kanalizācijas sistēmas, augsnes un gruntsūdeņu aizsardzībai. Vieglie ogleņūdeņražu tvaiki paceļas tvertnes virsējā daļā un var aizdegties vai eksplodēt. Tvertņu augšējām daļām vienmēr sūknēšanas vai paraugu ņemšanas laikā ir jābūt nodrošinātām no potenciālās aizdegšanās avotiem - elektriskās izlādes un siltuma avotiem

Uz uzglabāšanas tvertnēm (cisternām) jāizvieto brīdinājuma uzraksti par tvertnes saturu un īpašībām atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

DROŠĪBAS DATU LAPA

Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1907/2006 (REACH)

Produkta nosaukums: Alkilāts

pēdējā aktualizācijas versija: 01.12.2017.

7.3. Konkrēts(-i) lietošanas veids(-i):

Terminālī paredzēta tā pārkraušana.

8. IEDARBĪBAS IEROBEŽOŠANA/PERSONU AIZSARDZĪBA

8.1. Iedarbības robežvērtība:

Arodekspozīcijas robežvērtība (AER) – Latvijā nav noteikta.

Bioloģiskās ekspozīcijas rādītāji (BER) – nav noteikti.

8.2. Iedarbības kontroles pasākumi:

Darbinieku periodiskās obligātās veselības pārbaudes. Darba vides riska sistemātisks novērtējums. Darba vides sprādzienbīstamības riska novērtējums.

8.2.1. Arodekspozīcijas kontroles pasākumi:

a) elpošanas orgānu aizsardzība – respiratori "A₂P₂" tipa, šļūteņu gāzmaskas un gaisa aparāti slēgtā vidē,

b) roku aizsardzība – izturīgi (nitrila, neoprēna, PVC, PVA, lateksa u.c.) aizsargcimdi,

c) acu aizsardzība – hermētiskas aizsargbrilles vai sejas maska, sejsegs (pret šļakatām, aerosoliem),

d) ādas aizsardzība – aizsargtērps komplektā ar aizsargzābakiem no butila vai neoprēna. Aizsargtērpu regulāri jāpārbauda un jākopj,

e) higiēnas prasības - pirms pārtraukumiem un pēc darba mazgāt atklātos ādas iecirkņus ar ziepēm, ieteicama duša.

8.2.2. Vides apdraudējumu kontroles pasākumi:

Periodiska gaisa emisiju, notekūdeņu, grunts, pazemes un virszemes ūdeņu piesārņojuma kontrole pēc to atbilstības noteiktajām robežkoncentrācijām (robežvērtībām).

9. FIZISKĀS UN ĶĪMSKĀS ĪPAŠĪBAS

9.1. Vispārēja informācija:

Dzidrs bezkrāsains šķidrums ar raksturīgu ogļūdeņražu aromātu.

9.2. Svarīga veselības aizsardzības, drošuma un vides aizsardzības informācija:

pH -	7 (neitrāls)
Viršanas punkts/viršanas temperatūras diapazons -	90°-220°C
Uzliesmošanas temperatūra -	<-20 °C
Pašuzliesmošanas temperatūra -	>300 °C, var būt zemāka katalizatoru klātbūtnē (piem., varš)
Sprādzienbīstamība -	1-6 % no tilpuma
Tvaika spiediens -	~0,4-0,8 bar (37,8 °C)
Relatīvais blīvums -	690-880 kg/m ³ (pie 15°C)
Šķīdība ūdenī -	nešķīstošs
Tvaiku blīvums pret gaisu -	>3

9.3. Cita informācija:

Īpaši viegli uzliesmojošs

DROŠĪBAS DATU LAPA

Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1907/2006 (REACH)

Produkta nosaukums: Alkilāts

pēdējā aktualizācijas versija: 01.12.2017.

10. STABILITĀTE UN REAĢĒTSPĒJA

10.1. Apstākļi, no kādiem jāizvairās:

Jāizvairās no dzirkstelēm, uzliesmošanas avotiem, atklātas liesmas un statiskās elektrības.

10.2. Materiāli, no kā jāizvairās:

Spēcīgiem oksidētājiem.

10.3. Bīstami noārdīšanās produkti:

Termiskās sadalīšanās produkti ir atkarīgi no dažādiem apstākļiem. Nepilnīga sadegšana rada dūmus, oglekļa dioksīdu, oglekļa monoksīdu, slāpekļa oksīdus, sēra dioksīdu un citas bīstamas gāzes. Toksisko gāzu koncentrācija ierobežotā telpā var pārsniegt bīstamo robežu.

11. INFORMĀCIJA PAR TOKSISKUMU

11.1. Ziņas par iedarbības veidiem:

Kontaktā ar ādu un gļotādu kairina to. Ilgstoša kontakta ar ādu rezultātā var izraisīt ķīmiskos apdegumus. Iespējama rezorbīva (cauri ādai un uz ādu), perorālā (norijot – reti) un inhalatīvā (ieelpojot tvaikus) iedarbība.

11.2. Ziņas par kairinājumu un kodīgumu:

Kairina ādu, gļotādas, acis.

11.3. Ziņas par sensibilitāti:

Nepiemīt sensibilitāte.

11.4. Ziņas par akūto un hronisko toksicitāti:

Akūtā orālā toksicitāte (žurkām): LD50 >5000 mg/kg

Akūtā termālā toksicitāte (trušiem): LD50 >2000 mg/kg

Akūtā ieelpošanas toksicitāte (žurkām): LC50 >5 mg/l (4 stundas)

11.5. Iedarbības simptomi, kas var izpausties kā:

11.5.1. **islaicīgs narkotisks efekts** – iespējama narkotiska ietekme (reibonis, eiforija),

11.5.2. **ilglaicīga iedarbība (arodsaslimšana)** – kairinošo īpašību dēļ ilgstoša vai atkārtota saskare ar ādu var pasliktināt ar dermatītu slimojoša cilvēka veselību.

11.6. Atsevišķu sastāvdaļu īpašā ietekme uz veselību:

Nav informācijas.

12. EKOLOĢISKĀ INFORMĀCIJA

12.1. Ekotoksicitāte:

Akūta toksicitāte: LL/EL/IL50 >1 <= 10 mg/l (zivīm, aļģēm, mikroorganismiem)

12.2. Mobilitāte:

Alkilāts ir vieglāks par ūdeni, noklāj tā virsmu lielās platībās. Gruntī – migrē pazemes ūdeņos. Atmosfērā - ar gaisa masām lielos attālumos.

12.3. Produkta sastāvdaļu noturība, degradācija un noārdīšanās spēja:

DROŠĪBAS DATU LAPA

Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1907/2006 (REACH)

Produkta nosaukums: Alkilāts

pēdējā aktualizācijas versija: 01.12.2017.

Zema noturība ūdens vidē. Pakļaujas biodegradācijai.

12.4. Produkta sastāvdaļu bioakumulācija:

Iespējama bioakumulācija.

13. APSVĒRUMI SAISTĪBĀ AR APGLABĀŠANU

13.1. Drošības pasākumi ar atlikumiem:

Apsaimniekojami un utilizējami kā bīstamie atkritumi.

13.2. Drošas darbības ar iepakojumu:

Ja produkta tara (cisterna, rezervuāri u.c.) nav degazēta (attīrīta), drošības prasības attiecināmas kā uz pilnu taru (iepakojumu).

14. INFORMĀCIJA PAR TRANSPORTĒŠANU

UN (latviski – ANO) numurs: 1268

Nosaukums transporta dokumentācijā: alkilāts

Klase: 3

Bīstamības identifikācijas kods: 33

Iepakojuma grupa - II

ADR klase: 3.

IMCO un ICAO bīstamības klase: 3.1

IATA un RID klase: 3

IMDG (jūras transports) klase: 3

15. REGLAMENTATĪVA INFORMĀCIJA

ATBILSTOŠI CLP KLASIFIKĀCIJAI

Signālvārds: Bīstami

CLP piktoqrammas – GHS02, GHS08, GHS07, GHS09

BĪSTAMĪBAS APZĪMĒJUMS

DROŠĪBAS DATU LAPA

Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1907/2006 (REACH)

Produkta nosaukums: **Alkilāts**

pēdējā aktualizācijas versija: 01.12.2017.

Nr.	R frāzes teksts
H225	Ļoti viegli uzliesmojošs šķidrums un tvaiki
H304	Var izraisīt nāvi, ja norīts vai iekļūst elpceļos
H315	Kairina ādu
H336	Var izraisīt miegainību un reiboņus
H411	Toksisks ūdens organismiem ar ilglaicīgām sekām

DROŠĪBAS PRASĪBU (P) APZĪMĒJUMS

Nr.	P frāzes teksts
P201	Pirms lietošanas saņemt speciālu instruktažu
P210	Nelietot vietās, kur ir sastopams karstums/dzirksteles/atklāta uguns/.../karstas virsmas. Nesmēķēt.
P280	Izmantot aizsargcimdus/aizsargdrēbes/acu aizsargus/sejas aizsargus
P301+P310	NORĪŠANAS GADĪJUMĀ: Nekavējoties sazināties ar SAINDĒŠANĀS CENTRU vai ārstu
P403+P233	Glabāt labi vēdināmās telpās. Tvertni turēt cieši noslēgtu
P501	Atbrīvojoties no satura/tvertnes

ATBILSTOŠI DIREKTĪVAS 67/548/EEC KLASIFIKĀCIJAI

15.1. Bīstamības simboli:

Xn (kaitīgs)

F+ (īpaši viegli uzliesmojošs)

15.2. Riska frāzes:

R 12	Īpaši viegli uzliesmojošs
R 38	Kairina ādu
R 45	Kancerogēna viela
R 65	Kaitīgs - norijot var izraisīt plaušu bojājumu

15.3. Drošības frāzes:

S 16	Sargāt no uguns - nesmēķēt
S 29	Aizliegts izliet kanalizācijā
S 33	Veikt drošības pasākumus, lai pasargātu no statiskās elektrības iedarbības
S 45	Ja noticis nelaimes gadījums vai jūtami veselības traucējumi, nekavējoties meklēt medicīnisku palīdzību, ja iespējams, uzrādīt marķējumu
SS 53	Izvairīties no saskares, pirms lietošanas iepazīties ar instrukciju
S 62	Ja norīts, neizraisīt vemšanu, nekavējoties meklēt medicīnisku palīdzību un uzrādīt iepakojumu vai tā marķējumu

16. CITA INFORMĀCIJA

DROŠĪBAS DATU LAPA

Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1907/2006 (REACH)

Produkta nosaukums: **Alkilāts**

pēdējā aktualizācijas versija: 01.12.2017.

16.1. Informācijas avots:

Šo drošības datu lapu ir sagatavojusi SIA "Vides Konsultāciju Birojs", tulkojot alkilāta ražotāju drošības datu lapas oriģinālās valodās. Šajā drošības datu lapā sniegtā informācija ir balstīta uz maisījuma ražotāju sniegtajiem datiem, kas uzskatāmi par korektiem, tomēr tas nedod garantiju, ka šī informācija ir pietiekami izsmeļoša. Drošības datu aktualizāciju veica SIA "AMECO".

16.2. Papildus informācija:

Tvaiki ir smagāki par gaisu (>3), tādēļ koncentrējas zemākās vietās. Darbā ar alkilātu lietojami: dzirksteļneveidojoši instrumenti, apavi, statisko elektroizlādi neveidojošs darba apģērbs. Veicams darba vides sprādzienbīstamības riska novērtējums, citas obligātās procedūras saskaņā ar normatīvo aktu prasībām.

16.3. Saīsinājumi:

ADR/RID – dzelzceļa/ ceļa transports;

AER – arodekspozīcijas robežvērtība;

EC50 - vidējā efektīvā koncentrācija, kas rada specifiskas vai raksturīgas izmaiņas 50 % no pārbaudītajiem dzīvniekiem.

IATA/ICAO – starptautiskā gaisa pārvadājumu asociācija/ starptautiskā civilās aviācijas organizācija;

IDLH – (Immediately dangerous to life or health) nekavējoši dzīvībai vai veselībai bīstama vielu koncentrācija gaisā ar 30 min. ekspozīciju;

IMDG – starptautiskais jūras transporta bīstamo preču kods.

LD50 – vidējā letālā deva jeb daudzums, ko uzņemot iet bojā 50 % izmēģinājuma dzīvnieku.

LC50 – letālā koncentrācija, kas izraisa 50 % izmēģinājuma dzīvnieku nāvi.